

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 11/2017
Aika: Torstai 5.10.2017
Paikka: Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, sali 401, 00170 Helsinki
Läsnä: Johanna Björkroth, HY, pj.
Mikko Paunio, STM, jäsen
Sonja Pyykkönen, YM, varajäsen
Hannu Miettinen, MMM, varajäsen
Mika Honkanen, TEM, jäsen
Marko Ahteensuu, pysyvä asiantuntija
Laura Terho, STM, asiantuntija
Maini Kukkonen, Valvira, asiantuntija
Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE, asiantuntija
Marja Ruohonen-Lehto, SYKE, asiantuntija
Kirsi Törmäkangas, STM, pääsihteeri
Hannele Leiwo, STM, siht.

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä esteettömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

2. Asiantuntijoiden kuuleminen

Lautakunnan kuultavana asiakohdissa 4.1, 4.3 ja 4.4 olivat asiantuntijat Maini Kukkonen, Valvira, Katileena Lohtander-Buckbee, SYKE ja Marja Ruohonen-Lehto, SYKE.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Esiteltävät asiat

- a) Komission direktiiviehdotus, jolla muutetaan direktiivin 2001/18/EY liitteitä, joissa säädetään muuntogeenisten organismien ympäristöriskinarvioinnista.
Esitys: Esitetään että direktiiviehdotuksesta äänestettäessä 13.10.2017 pidettävässä sääntelykomiteassa puollettaisiin komission ehdotusta.
Esitetään, että GTLK pyytäisi muokkaamaan Liitteen II C-osan lausetta "Guidance issued by the European Food Safety Authority is available for the implementation of this section" muotoon "Guidance documents on certain GMO applications issued by the European Food Safety Authority are available for the implementation of this section".
Päätös: Esityksen mukainen, ympäristöministeriön edustaja toimittaa vielä *Limits of concern* -koskevan lisäkommentin ennen kokouspäivää sääntelykomiteassa esitettäväksi.

4.1 Päätös geenitekniikkalain mukaisten maksujen perimättä jättämisestä ilmoituksista 3/S/17, 5/S/17, 7/S/17 ja 8/S/17.

Esitys: Esitetään, että ilmoituksia 3/S/17, 5/S/17, 7/S/17 ja 8/S/17 koskevat käsittelymaksut jätetään perimättä kokonaisuudessaan.
Päätös: Esityksen mukainen.

- 4.2 Geenitekniikan lautakunnan kanta Crispr/Cas9-tekniikalla muokattujen lohien kuulumisesta geenitekniikkalainsäädännön soveltamisalaan.
Esitys: Esitetään, että lautakunta tekisi muistiossa kuvatun päätöksen.
Päätös: Esityksen mukainen. YM esitti asiasta eriävän mielipiteen, joka on pöytäkirjan liitteenä.
- 4.3 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSA:lle asetuksen (EY) N:o 1829/2003 artiklojen 6.4 ja 18.4 mukaisesti hakemuksesta **EFSA-GMO-NL-2017-140**; maissi MON87419.
Esitys: Esitetään, että geenitekniikan lautakunta ei lähettäisi EFSA:lle lausuntoa.
Päätös: Esityksen mukainen.

5. Tiedotusasiat

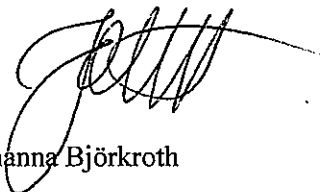
5.1 Merkittiin tiedoksi lautakunnan toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä.

6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavat kokouksen ajankohta sovitaan erikseen.

7. Kokous päättyi klo 14.37.

Puheenjohtaja

Johanna Björkroth

Pääsihteeri

Kirsi Törmäkangas

Geenitekniikan lautakunnan kanta CRISPR-Cas9 -tekniikalla muokattujen lohien kuulumisesta geenitekniikkalainsäädännön soveltamisalaan

Katsomme että Helsingin yliopiston hakemuksessa kuvattu toiminta koskien CRISPR-Cas9-tekniikalla muokattuja lohia tulee katsoa kuuluvaksi geenitekniikkalain soveltamisalaan.

Kuten geenitekniikan lautakunta päätöksessään toteaa, geenitekniikkalain soveltamisala on epäselvä silloin, kun tehdään kohdennettua mutageneesiä ko. tekniikalla siten, ettei organismin genomiin integroida ulkopuolista DNA:ta. Tämän vuoksi geenitekniikan lautakunta on pyytänyt asiasta asiantuntijalausuntoja. Lausuntojen mukaan asiasta ei ole täyttä selvyyttä. Suomen ympäristökeskus on esittänyt lausunnossaan että hakemuksen mukaiset CRISPR-Cas 9 -muokatut lohet kuuluvat geenitekniikkalain soveltamisalaan.

Kyseessä oleva tekniikka on otettu käyttöön geenitekniikkalain säätämisen jälkeen. Geenitekniikkalain (377/1995 1 §) tavoitteena on edistää geenitekniikan turvallista käyttöä ja kehittymistä ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti. Ennalta varautumisen periaate liittyy EU-lainsäädännössä erityisesti riskinhallintaan siten, että mikäli käytäntö tai toimintatapa voi aiheuttaa vahinkoa ihmisille tai ympäristölle, eikä asiasta ole saatavilla tieteellistä yksimielisyyttä, kyseessä olevaa käytäntöä tai toimintatapaa ei pidä jatkaa. Kun tutkimustietoa on enemmän saatavilla, tilanne on arvioitava uudelleen.

Ympäristöministeriö katsoo, että tilanteessa, jossa ei ole tieteellistä eikä lainsäädännöllistä selvyyttä CRISPR-Cas9 -tekniikan kuulumisesta geenitekniikkalain soveltamisalaan, tulee toiminta katsoa ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti lain soveltamisalaan kuuluvaksi ja siten saattaa valvonnan piiriin.

10.10.2017

Erityisasiantuntija Sonja Pyykkönen, geenitekniikan lautakunnan varajäsen, ympäristöministeriö

